

Lindring av dyspné ved livets slutt

Pas. tar ikke opioider

1. Fast:
Gi 1-2,5 mg morfin subkutan (sc) hver 4. time eller start en kontinuerlig subkutan infusjon (KSCI) med morfin 5-10 mg + midazolam 5 mg/24t.
2. Behovsmedisin:
  - Gi morfin 1-2,5 mg sc inntil x1/time.
  - Gi midazolam 1-2,5 mg sc inntil x1/time.

Pas. tar et opioid peroralt fast og ved behov

1. Fast:
Konverter fra peroral til sc*morfin. Bruk konverteringstabell. Den faste po opioiddosen som pas. har tatt de siste 24t beregnes til ekvivalent sc*morfindose. Gi denne som KSCI sammen med 5 mg midazolam/24t. Om pumpe ikke er tilgjengelig, fordel denne sc døgndosen på 6 faste doser.
2. Behovsmedisin:
  - Bruk konverteringstabell til å finne ekvivalent sc*morfin behovsdose som kan gis inntil x1/time
  - Gi midazolam 1-2,5 mg sc inntil x1/time

Pas. har et "smerteplaster" og tar i tillegg et opioid po ved behov

1. Fast:
Fortsett med smerteplaster i samme styrke som tidligere. Start med KSCI med midazolam 5 mg/24t.
2. Behovsmedisin:
  - Seponer peroral behandling. Bruk konverteringstabell til å finne ekvivalent sc*morfin behovsdose som kan gis inntil x1/time.
  - Midazolam 1-2,5 mg sc inntil x1/time.

Vurder fortløpende behovet for å øke doser for å lindre dyspné. Doser kan titreres opp med 25-50% om gangen. Behovsdoser av Morfin og midazolam kan gis samtidig. Oksykodon brukes istedenfor morfin ved nyresvikt. Start gjerne med 1 mg midazolam til eldre og skrøpelige.

EKVIVALENTE DOSER – KONVERTERINGSTABELL

Tabellen må kun brukes for konverteringer til morfin / oksykodon sc (ved feil bruk: fare for overdosering!)

Fentanyl depotplaster (transdermalt TD)	Morfin po		*Morfin / oksykodon sc		Oksykodon po		Kodein + paracetamol (Paralgin Forte®)
	µg/t	mg/24t	ved behov mg inntil x 1/time	mg/24t	ved behov mg inntil x 1/time	mg/24t	
12	30	5	10-15	2-2,5	20	5	5 tabl / 24 t (kodein 150 / paracetamol 2000 mg)
25	60	10	20-30	3-5	40	10	10 tabl / 24 t (kodein 300 / paracetamol 4000 mg)
50	120	20	40-60	7-10	80	15	
75	180	30	60-90	10-15	120	20	
100	240	40	80-120	15-20	160	25	
150	360	60	120-180	20-30	240	40	

Buprenorfin plaster (TD)	*Morfin / oksykodon sc	
µg/t	mg/24t	ved behov mg inntil x 1/time
5	6	1
10	12	2,5
20	24	5
40	48	10

*Morfin / oksykodon sc er ekvipotente og anses som ekvivalente mtp effekt og bivirkning i den siste livsfasen. Oksykodon brukes ved nyresvikt.

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest og
Sunniva avdeling for lindrende behandling, Haraldsplass Diakonale Sykehus
Revidert mars 2020; gyldig til juni 2021

Ikke medikamentelle tiltak

Stillinger som letter tungpust i hvile

Følgende tiltak kan også bidra til å lette tungpust:

- en kald klut i ansiktet
- et åpent vindu
- bordvifte eller vifte som står på gulvet- ikke bruk ved koronasmitte

Hvis kontroll av dyspné ikke oppnås, kontakt ditt lokale / regionale palliative team – eller Sunniva avdeling for lindrende behandling i Bergen hele døgnet på 55 97 94 00

